

1 Museu Objecte

MUSEU PUIG

En «La Casa de papel», d'Alex Pina, 2017, 8 atracadors es tanquen amb 67 ostatges en **la Casa de la moneda** i del segell, a Madrid, per a imprimir la seva pròpia moneda. L'objectiu del «Professor», cervell d'aquest «robatori del segle», és de qüestionar el funcionament del sistema econòmic i financer actual.

Però interessem-nos a Perpinyà, a l'època en què els reis feien encunyar la moneda no pas al Palau, sinó en els **tallers monetaris**, també anomenats **Cases de la Moneda**.

Emplaçament del **taller de les monedes** al segle XIX, a la cruïlla del carrer Gran de la Moneda amb el carrer dels Dragons a Perpinyà. Foto © Vila de Perpinyà

Un **taller monetari** o **Casa de la Moneda**, és un taller encarregat de fabricar les peces i els bitllets d'un país, però també medalles. Depèn generalment de l'Estat i està sota vigilància seva.

Les peces més antigues encunyades a Perpinyà datarien del 3er quart del segle XI pel comte Gausfred II de Rosselló (1015-1073). L'emplaçament del taller en el qual haurien estat encunyades queda desconegut.

Aquestes encunyacions comtals seguiren fins a la mort sense fills de Girard II de Rosselló el 1172. Va llegar per testament el comtat al rei d'Aragó, comte de Barcelona, Alfons el Cast. Llavors la moneda de Barcelona esdevé la moneda oficial del Rosselló.

Fins el 1339 no hi haurà més taller a Perpinyà. En aquella època, Perpinyà és la capital continental del reialme insular de Mallorca, un reialme vassall del d'Aragó al qual el lliguen diversos tractats que estipulen, en particular, la prohibició per als reis de Mallorca d'encunyar monedes sobre el continent. Pres en les tensions entre França i Anglaterra en vigílies de la Guerra de Cent anys, Jaume III de Mallorca va fer encunyar monedes d'or i de plata a Perpinyà. Aquesta infracció als tractats servirà d'excusa a Pere IV d'Aragó per a destituir-lo dels seus drets i conquerir el reialme de Mallorca. El taller de Perpinyà quedarà obert i servirà per a encunyar les primeres monedes d'or «catalanes».

Durant 150 anys, Perpinyà serà taller monetari reial amb Barcelona. Encunyarà per als reis d'Aragó, comte de Barcelona així com també per als reis de França Lluís XI i Carles VIII esdevinguts comtes del Rosselló. Perpinyà tornarà a ser possessió Aragonesa el 1493, i perdrà poc temps després el seu privilegi reial i només encunyarà de forma episòdica monedes municipals de feble valor fins el 1652.

És el 1710, després la signatura el 1659 del tractat dels Pirineus que va annexar el Rosselló a França, que el rei Lluís XIV crea un **taller monetari reial** a la Vila. Promulga llavors un edicte « per a la creació d'una moneda en la vila de Perpinyà ».

Doble lluí d'or al sol (Lluís XIV dit «el Gran» o «el Rei-Sol»), 1712, taller de Perpinyà. Encunyada a partir del 1669, aquesta peça tindrà curs legal fins el 1715, data de la mort de Lluís XIV.

Foto S.G. © Vila de Perpinyà

La seca de Perpinyà s'instal·la primer als antics locals de les escoles i de la Universitat (o sigui actualment darrere de la Mediateca, en el triangle format pel carrer de la Universitat, el carrer del Museu i el carrer del Forn de Sant Jaume).

En el decurs de la història, es va traslladar diverses vegades. Avui en dia ho testimonia encara el nom de dos carrers:

- **carrer Petit de la Moneda**, (a partir del 1711)

- **carrer Gran de la Moneda**, (a partir del 1834).

Existia a França nombrosos tallers monetaris, uns 22, que emetien peces franceses, i això fins al final del regne del rei Lluís Felip (1830-1848).

Per tal que sigui possible retrobar la seva emissió, les peces portaven una lletra gravada. Aquella que representava el taller de Perpinyà era la lletra Q, anomenada a l'època O trencada.

La marca Q del taller de Perpinyà gravada al revers del **«Lluís d'or amb bandó»** encunyat el 1741.

Col·lecció Museu de les Monedes i Medalles Josep Puig. Foto S.G. © Vila de Perpinyà

Malgrat el seu tancament durant el període revolucionari (del 14 de gener del 1794 al 14 de setembre del 1795), el taller monetari de Perpinyà funcionarà fins al 1835, any durant el qual deixarà del tot la seva activitat.

Des de llavors quedarà només un taller d'encunyació de la moneda, a París.

Avui, la *Monnaie de Paris* té la seva fàbrica de producció a la Gironda, a Pessac. Sobre les monedes d'euro de França, no posa més la seva marca de taller.

Saber-ne més:

BOMPAIRE Marc. - *L'Atelier monétaire de Perpignan dans les années 1350-1360 : les données de la Practica de Francesco Bentaccordi.*-article publicat pp. 219-225 a la revista nº6 *Bulletin de la Société Française de Numismatique*, 2017

LECOY DE LA MARCHE Albert. - *L'atelier monétaire établi par dans le château de Perpignan au XIVe siècle par Jacques II, roi de Majorque, comte de Roussillon.* - article extracte des *Comptes rendus des séances de l'Académie des Inscriptions et Belles Lettres*, any 1891 35-2 pp.122-123 que forma part d'un número temàtic març-abril

COLLIN Bruno, JOUSSEMET Jocelyne, BOMBRE F; pres. pel Dr ARGELLIES René. - *L'atelier monétaire de Perpignan de 1710 à l'époque révolutionnaire.* - Catàleg de l'exposició que va tenir lloc el maig del 1989 al museu numismàtic Josep Puig de la vila de Perpinyà.

BOMBRE François. - *L'atelier monétaire de Perpignan de 1790 à 1794.*- article publicat a *L'écu de Louis XVI frappé à Perpignan au nom de Louis XI : un crime de lèse-Majesté ?* de JAMBU J., BSFN, juny de 2017

GROSSET .- *Note sur un établissement monétaire en Catalogne et considérations sur la refonte des espèces décimales non affinées.*- Ed. Perpignan imprimerie Jean-Baptiste Alzine, 1839

Museu de les monedes i medalles Josep Puig

42 Avinguda de Gran Bretanya,
66000 Perpinyà
Telèfon: 00.33.(0)4.68.62.37.64

Obert del dimarts al dissabte
de les 13h30 a les 18h30
i, només amb cita prèvia, el matí

Retrobeu el Museu a la pàgina web de la Vila

[Museu de les monedes i medalles Josep Puig |
Perpinyà la radiant \(mairie-perpignan.fr\)](http://museu-de-les-monedes-i-medalles-josep-puig-perpinyan-la-radiant.mairie-perpignan.fr)

Observacions? Contacteu-nos:

Servei dels Públics dels Museus de Perpinyà

musees-mediation@mairie-perpignan.com

Telèfon: **00.33.(0)4.68.66.24.66**

